

چکیده:

بعد از ارائه مقدمه ابتدا مختصری در رابطه با امواج آموزش و پرورش بحث شده و سپس در مورد ضرورت تغییر در آموزش و پرورش و نیز در ارتباط با نظام آموزش کارآمد بحث شده است و نیز در خصوص مشارکت و بکارگیری افراد ذینفع در آموزش و پرورش و فوائد آن شرح مختصری داده شده و در انتها چارت اجرایی و آموزشی مدرسه ترسیم گردیده که بر این اساس کار ادامه می یابد. و این چارت بدون نیاز به هزینه قابل ملاحظه قابل اجرا در تمام مدارس سطح شهرستان می باشد.

امام علی (ع)

هیچ روشی بهتر از پژوهش نیست

مقدمه:

امروزه مردم از اضمحلال جسمی و ذهنی که ناشی از تغییرات بسیار زیاد در کوتاه ترین دوره زمانی است رنج می برند. این نابودی به صورت تعداد زیادی حمله قلبی، جراحی، اختلال عصبی و بیماری مشابه در انسانهای معاصر ظاهر می شود. به نظر تافلر برای مبارزه «با ضربه به آینده» باید مطالعات آینده بخشی از برنامه های آموزش در تمام سطوح تحصیلی می باشد. از جمله اموری که می توان در این برنامه آموزشی جای داد، سناریو، شرکت در مجمع «اندیشمندان» ایفای نقش، برنامه نویسی کامپیوتر در زمینه «سرگرمی های آینده» و برگزاری نمایشگاه برای آینده است.

امواج آموزش و پرورش

می دهد. موج اول تغییری است که با رشد کشاورزی پدید آمد و زندگی کوچ نشینی را دگرگون کرد (۱۶۵۰-۱۷۵۰).

تغییر بزرگ دوم، انقلاب صنعتی یا موج صنعتی بوده که پس از آن آغاز شد. نه تنها صنعت و تکنولوژی را به ارمغان آورد، بلکه متناوب با آن تفکرات ما را نیز تغییر داد.

این موج مدارس را ترغیب کرد تا شیوه های کمتر یکنواخت آموزش را که با زندگی ماشینی هماهنگی دارد اختیار کنند.

به عقیده تافلر ما اکنون در موج سوم قرار داریم که بر فردگرایی روابط گرم و صمیمانه در محیط های دوستانه کار، و نیز بر اقتصاد بخش خدمات تأکید دارد. او عقیده دارد که خانه های ما اکنون کلبه الکترونیک است و لذا آموختن و فراگیری علوم بیشتر در محیط خانه به وقوع می پیوندد.

تافلر در کتاب آموخت برای فردا اظهار می دارد: تازمانی که روند تحولات تکنولوژیک در چنین جامعه ای بسیار کند باشد، جنگ یا شیوع بیماری یا سایر بلاهای طبیعی آهنگ زندگی افراد را چندان مختل نمی کنند.

از این رو برای یک کشور داشتن تصویری معتدل از آینده خویش کار چندان مشکل نیست زیرا تفاوت فاحش بین امروز و فردا دیده نمی شود.

امروزه می دانیم که این امر در حال حاضر واقعیت ندارد... با این حال هنوز ارتباط نظام های آموزشی با جهان، یک ارتباط ایستا است. این مسئله یادآور نکته ای است که در کتاب برنامه آموزش بیر دندان

حماسی را ضعیف نسازد، به هیچ تحولی در تعلیم و تربیت نیاز نیست یا چنین تحولی اندک است.

ضرورت ایجاد تغییر

جان دیویی: «آموزش و پرورش خود زندگی است نه صرفاً آماده کردن افراد برای زندگی در آینده» لذا توجه به واقعیات روزمره در دنیای در حال تغییر ضرورت داد. آگاهی دقیق از این واقعیات موجب می شود که سیمای آینده و وضع مطلوب را نیز دقیق تر و صحیح تر ترسیم نمائیم و با اطمینان و آگاهی در راستای هدف های تعیین شده و وضع مطلوب حرکت کنیم.

امروزه ما هنوز به تدریس نظریه ها و فعالیت‌هایی ادامه می دهیم که در بهبود بخشیدن یا حفظ زندگی اجتماعی سودمند نیست «تافلر بر این باور است که هرچند بیشتر مدارس تدریس خود را به طور معمول بر اساس این تفکر برنامه ریزی می کنند که جهان فردا اساساً برای ما آشنا خواهد بود، اما این خیلی بعید به نظر می رسد. احتمال بیشتر این است که آینده از اساس با جهانی که اکنون می شناسیم تفاوت داشته باشد. هنوز ما به تعلیم افراد نه برای آینده و حتی نه برای زمان حال بلکه برای زمان گذشته ادامه می

دهیم. لذا ضرورت ایجاد تغییر در فرایند نظام تعلیم تربیت احساس می گردد و نیز خروج از نظام آموزش و پرورش سنتی که باید هرچه زودتر و سریعتر به وضع مطلوب نزدیکتر شویم. برای رسیدن به وضع مطلوب باید تغییرات اطلاعاتی (دهکده جهانی اطلاعات) را مد نظر قرار داد و باید به جایی برسیم که معلمان بدون دغدغه فکری و مجهز به دانش روز در کلاسها حاضر شوند و نیز به اولیا آموزش داده شود که روزگار خلاء پدر و مادر را برای فرزندان و آینده سازان این مرز و بوم را پر کنند آن زمان که

روانی و عاطفی و اعتماد به نفس به مراتب از نسل امروز بهتر و وضعیت با ثبات تر داشتند. لذا مشکلات رفتاری و اخلاقی امروز کمتر به چشم می خورد.

راه های نو برای مدیریت بر انسان ها

رهبر با توانمند سازی دیگران، قدرت خود را کاهش نمی دهد، بلکه حتی ممکن است آن را افزایش دهد بخصوص اگر چنانچه کلیت سازمان عملکرد بهتری را ارائه کند.

۱- از کارکنان تا نیروی انسانی:

اهمیت دادن به خواسته ها، اشتیاق ها و انگیزش های آنان (غالباً یا نادیده گرفته می شد و یا آنطور که شایسته بود مورد توجه قرار نمی گرفته) باعث تقویت همکاری و انگیزش بیشتر در کار می شود. ضمناً باید به این امر توجه نمود که خواسته های بشر به محض برآورده شدن تغییر می کند. همین که تمنايي به تحقق یافتن نزدیک شد قدرت انگیزش خود را به سرعت از دست می دهد. در عوض قابلیت آن در جهت پرهیز، بروز نارضایتی و بازدارندگی افزایش می یابد. (پیتراکرا)

۲- کاریزمی: مشکلی نیست که توجه به کار و فعالیت تیمی رشد و افزایش داشته است و تیم ها محل فعالیت گروهی است که از تخصص و ایده های یک دیگر استفاده می کنند تا به منظور واحد و مشترکی در کار سازمانی نایل آیند.

دیگران موفق ترند و لذا در کار و حرفه و مسئولیت خود نیز موفق می شوند. (هوش هیجانی قدرت مدیریت کردن هیجانات خود و دیگران است).

راه های جدید دیگری نیز وجود دارد که از حوصله بحث خارج می باشد.

نظام آموزشی کارآمد

جهت برقراری نظام آموزش کارآمد که با این دروندادها بتواند برون دادهای کارا داشته باشد. بکار گرفتن هرچه بیشتر و بهتر، اولیا - معلمان و دانش آموزان در امر آموزش و تعلیم و تربیت و اداره امور آموزشگاه ها اجتناب ناپذیر است

مشارکت و همکاری

بر اساس اصل مشارکت و همکاری در برنامه ریزی که باید افراد ذینفع در برنامه ریزیها دخالت داده شوند و از آنجائیکه برنامه ریزی آموزشی گرچه یک کار تخصصی است و نیاز به مهارتها، فنون و اطلاعات گسترده ای دارد اما کاری نیست که بتوان ان را در پشت درهای بسته توسط معدودی از متخصصان انجام داد. استفاده از نظرات کلیه کسانی که به نحوی در فرایند تدوین و اجرای برنامه نقش دارند یک ضرورت است. امام تصمیم نهایی به عهده گروه برنامه ریز است که از تخصص و آگاهی برخوردارند.

استفاده از نظرات آنها در برنامه ریزی (بویژه در مرحله هدف گذاری که توقعات و خواسته های مردم در آن می تواند مورد توجه قرار گیرد) دو فایده اساسی دارد.

۱- گروه برنامه ریز با جمع آوری اطلاعات لازم از آنان نکات مشترکی را پیدا می کنند.

۲- چون کلیه گروه های ذینفع در امر برنامه ریزی مشارکت داشته اند احساس مسئولیت بیشتری برای

تحقق هدف های برنامه خواهند داشت لذا هنگام اجرای برنامه با مسئولان همکاری بیشتری می کنند زیرا برنامه را از آن خود می دانند.

کمیته برنامه ریزی: برنامه ریزی کلیه امور مربوط به مدرسه که اعضای آن عبارتند از: مدیر- معاونین-

نماینده دبیران- نماینده انجمن اولیا و مربیان - نماینده شورای دانش آموزی و کارنظارت بر اجرا و

تصویب این برنامه بعهده شورای مدرسه است.

افراد منتخب در انجمن اولیا و مربیان را به کمیته های ذیل تقسیم می کنیم.

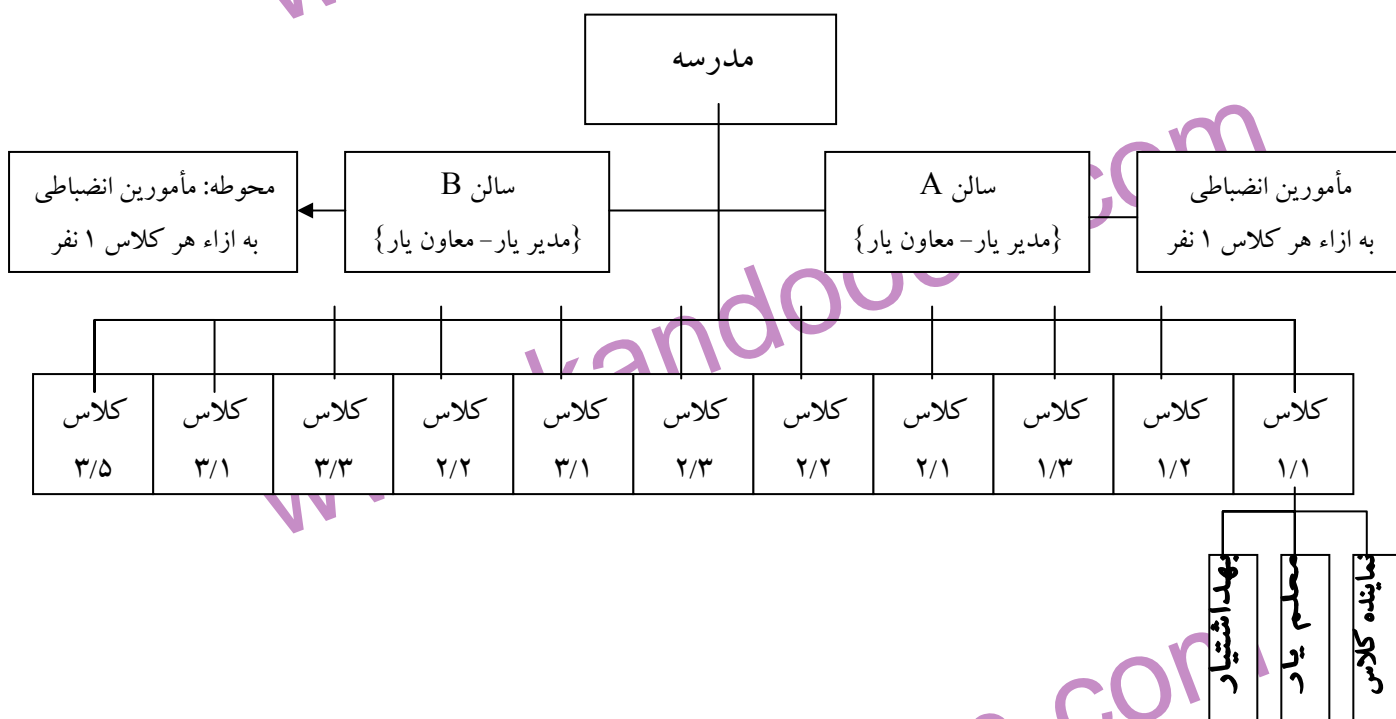
۱- کمیته مالی و عمران: سه نفر از اولیا + مدیر + نماینده معلمان

۲- کمیته بهداشت: ۲ نفر از اولیا + معاون پرورشی + نماینده بهداشتیاران دانش آموز

۳- کمیته فعالیت های فوق برنامه: ۲ نفر از اولیا + ۳ نفر از همکاران فرهنگی + نماینده شورای دانش

آموزی

۴- کمیته آموزش و پرورش: نماینده گروه های تخصصی دبیران + مدیر + معاون + نماینده اولیا

اعضای گروه های اجرائی تمامی کمیته ها دانش آموزان عزیز می باشند که بر حسب علاقه و استعداد در گروه های مختلف تقسیم بندی شده و کارها را انجام می دهند.

وظایف:

مأمورین انضباطی: تذکر در محوطه به دانش آموزانی که شوخی، بازیها و حرکت های خطرناک انجام می دهند. (بطور محترمانه) در صورت تکرار ثبت اسامی و اعلام به مسئول مربوط

مأمور سالن ها: (مدیر یار - معاون یار): پس از اینکه نمایندگان کلاس ها دانش آموزان را خارج از کلاس هدایت نمودند. مأمور سالن موظف است آنان را محترمانه به خارج از ساختمان هدایت نمایند و هنگام ورود نیز از حرکت های خطرناک منع و به داخل کلاسها هدایت نمایند.

معلم یار: کمک به معلم در تدریس - رفع مشکلات درسی دانش آموزان - در صورت عدم حضور دبیر به حل تمرین و کمک به نقاط ضعف درسی دانش آموزان می پردازد.

بهداشت یار: به بهداشت فردی بچه ها توجه مینمایند هر هفته دو روز شنبه و سه شنبه بهداشت دانش آموزان مورد بازدید و کنترل قرار می دهند و در صورت لزوم معرفی می شوند.

طبق چارت ارائه شده که در رأس هر کمیته یک نفر از همکاران و یک نفر از اعضای انجمن یا شورای دانش آموزی قرار دارند و هر کمیته خود به عضو دیگری پرداخته و طبق وظایف محوله که در ادامه شرح داده خواهد شد انجام وظیفه می نمایند.

۱- انجمن اولیا و مربیان: در راستای تأمین مشارکت فکری، فرهنگی، عاطفی و آموزشی اولیا تقویت و هماهنگی و همسویی تربیتی و آموزشی خانه و مدرسه و نیز برنامه ریزی و تصمیم گیری های لازم در تمامی امور از جمله اخذ کمکهای مردمی و تشویق و قدردانی از کارکنان اولیا و دانش آموزان و ... به کمیته هایی که شرح آن خواهد آمد تقسیم بندی شده است.

الف) کمیته عمران: نظارت بر درآمدها و هزینه های مدرسه و انجام تعمیرات و نگهداری ساختمان و تجهیزات که در غالب دو شعبه (تعمیر و نگهداری - ساخت و ساز و تجهیز) می باشد، بر عهده دارد.

ب) کمیته بهداشت: نظارت و انجام امور بهداشتی کل مدرسه اعم از محیط و ساختمان و فردی و اجتماعی از جمله سرویس های بهداشتی - فروشگاه و ... دو شعبه دارد: محیطی - انسانی.

درسی و پرورشی است. که از جمله انجام کوهنوردی هر دو هفته یک بار - نماز جمعه و برگزاری کلاس های فوق برنامه و ...

د) کمیته قدردانی: شناسایی افراد فعال و کوشا در تمامی زمینه های همکاران - دانش آموزان و اولیا و قدردانی از آنان در چهار چوب قوانین و ضوابط

ه) کمیته آموزشی: کمک به برنامه ریزی و نظارت بر حسن انجام آن و نیز برخی امور مربوطه مانند برگزاری مسابقات علمی و ...

و) کمیته مالی و جذب کمک های مردمی: در جهت امور مالی و نیز تصمیم گیری جهت امور مالی و جذب کمک های مردمی فعالیت می کنند و شناسایی دانش آموزان نیازمند و در صورت لزوم کمک به آنها.

۲- شورای دانش آموزی: که عملاً به پنج کمیته تقسیم شده است:

الف) کمیته بهداشت: که بر کار بهداشتیاران (افراد زیر مجموعه) نظارت دارند و آنان بهداشت فردی دانش آموزان و نیز بهداشت محیط را کنترل نموده و موارد لازم را در جلسات به مسئولین کمیته بهداشت انجمن اولیا گزارش می دهند.

ب) کمیته انضباطی: به دوشاخه انضباط فردی و اجتماعی تقسیم می شود که شاخه فردی بررسی و کنترل اشخاص را در کل محیط مدرسه بعهده دارند در صورت مشاهده هرگونه بی نظمی و بی انضباطی بصورت دوستانه تذکر می دهند. شاخه اجتماعی کنترل جمعی و انضباطی بصورت دوستانه تذکر می دهند. شاخه اجتماعی کنترل جمعی و انضباط گروهی را بعهده دارند.

خارج از وقت تیم ها که قبلاً توسط کمیته عضو گیری شده است. به بازی و تمرین بصورت برنامه ریزی شده می پردازند.

شاخه کوهنوردی نیز هر دو هفته یکبار با اعضاء تیم خود به کوهنوردی نیم روزه می روند و در هنگام نماز، نماز به جماعت برگزار می شود.

د) کمیته فرهنگی: به دو شاخه تقسیم می شود که یک شاخه به تنظیم و ارائه نشریه می پردازد که گاهنامه می باشد. و شاخه دیگر به انجام مسابقات فرهنگی هنری مسابقات هشتگانه در رشته های مختلف پرداخته و به برگزیدگان جوایزی اهدا می شود.

ه) کمیته اجرایی:

- شاخه مراسم آغازین: انجام مراسم آغازین طبق برنامه مدرن شده قبلی بطوری که همه دانش آموزان شرکت داده شوند.

- مراسم ویژه: انجام مراسم ویژه: انجام مراسم ویژه و فعالیت هایی مثل: اعیاد- جشنها و مراسم عزاداری و ...

- پرسش و پاسخ: انجام جلسات پرسش و پاسخ با حضور مسئولین مدرسه و مسئولین کمیته های مختلف و همه دانش آموزان یا تریبون آزاد.

شورای دبیران:

معلمان در حسن جریان آموزش و پرورش واداری مدرسه، و شرکت شایسته و اجرای کیفی امور به چهار کمیته تخصصی تقسیم شده است.

الف) کمیته هماهنگی: کار هماهنگی و راهنمایی سایر کمیته ها راعهده دار بوده و جلسات را هدایت می کند و نیز برنامه ریزی و ... جلسات را عهده دار است.

ب) کمیته مشاوره: کار شناسایی و نیز راهنمایی و مشاوره دانش آموزان و اولیائی که از سوی بقیه همکاران معرفی می شوند عهده دار می باشد و پیگیری امر تا حصول نتیجه در صورتی که منجر به نتیجه نباشد به هسته مشاوره معرفی می نمایند.

ج) کمیته علوم پایه: تشکیل جلسه خاص در ارتباط با علوم پایه و بحث تبادل نظر در خصوص تدریس، امتحان و ...

د) کمیته علوم انسانی: تشکیل جلسه خاص در ارتباط با دروس علوم انسانی و بحث تبادل نظر در خصوص تدریس، امتحان و ...

شورای مدرسه:

در راستای تحقق اهداف مدرسه محوری و تفویض اختیارات به مدارس و به منظور توسعه مشارکت همکاری و استفاده از تجارب معلمان، مربیان و اولیای دانش آموزان در ادامه مدرسه، بهبود فرایند تصمیم گیری، ارتقاء کیفی فعالیت های آموزشی و پرورشی و اداری، تدوین برنامه سالانه مدرسه و هماهنگی امور و نظارت بر فعالیت های مربوط و مراقبت و نظارت بر فعالیت های مدرسه در غالب کمیسیونها و کمیته های مذکور در قبل و نیز نظارت بر حسن اجرای کلیه مصوبات و دستورالعمل های

بندهای ۲ و ۳ فصل ششم آیین نامه اجرایی مدارس در غالب افراد زیر تشکیل شده است: ۱- مدیر مدرسه ۲- معاونین ۳- نماینده مربیان امور تربیتی یا مشاوران ۴- نماینده های معلمان ۵- نماینده انجمن ۶- نماینده شورای دانش آموزی در صورت صلاحدید مدیر.

منابع:

اصول برنامه ریزی / دکتر قربانی ، دکتر کرامتی

کلیدهای مدیریتی

مدیریت و تعارض / دکتر قربانی دکتر کرامتی

آئین نامه اجرایی مدارس / وزارت آموزش و پرورش

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com